

קורס מספר: 60-775-01

שם הקורס: **אבחון אינטגרטיבי**

סוג הקורס: **הרצה**

שנה / סמסטר : **תשע"ז שנת**

היקף שעות: **2 ש"ש ניקוד: 2**

שם המרצה: **גב' דינה סנדרוב**

תאריך עדכון אחרון: **10/07/2016**

[פרטי התקשרות עם המרצה](#)

מטרות הקורס / תוצרי הלמידה*:

העמקת הידע התיאורטי והקליני באבחון (על מרכיביו השונים) לצרכי אבחון ותכנון טיפול בעקבותיו. יושם דגש על שיטות הניתוח של חומרי האבחון, חזקותיהם וחולשותיהם המתודולוגיות והאינטגרציה של כל חומרי האבחון לקבלת תמונה מלאה, מהימנה ומקיפה של הנבחן.

תיאור הקורס:

לימוד אבחון אינטגרטיבי. נדון באופנים שונים של קבלת מידע: ראיון קליני, שימוש במבחנים פסיכולוגיים ובכלים פסיכיאטריים ופסיכולוגיים מקובלים, תצפית ושאלוני דיווח עצמי.

הקורס יעסוק בחיבור שבין הפסיכופתולוגיה, תורת הריאיון והדיאגנוסטיקה המבנית דרך לימוד כלי ניתוח מקובלים וסולמות ספציפיים לכלים ולאבחנות שמטרתם לסייע בגיבוש אבחנה מבנית, הצעה לאבחנה תיאורית ותכנון טיפול.

השיעורים הראשונים יוקדשו לעקרונות ההערכה, הראיון הקליני, האינטייק, המבחנים הפסיכולוגיים, התצפית והאבחנה. בהמשך נעמיק בניתוח אינטגרטיבי של חומרי האבחון שיועברו על ידכם.

דרישות קדם:

השלמת קורסי שנה א

חובות / דרישות / מטלות**:

1. חובת השתתפות בכל השיעורים. היעדרות בתיאום עם המרצה.
2. קריאת חומר החובה ובהתאם להמלצות נוספות (ספציפיות לחומרי האבחון ובהתאם לנבדק) שניתנו במהלך הקורס.
3. עריכה של תהליך הערכה שיכלול – אינטייק, תצפית (מאחורי מראה), העברת מערכת מבחנים פסיכו דיאגנוסטית ומבחנים משלימים וכתבת דוח. באחריות המודרכים לדאוג להעברת חומרי התצפית, השאלונים וחומרי האבחון הנוספים לכל חברי הקבוצה ולהביא לכל שיעור ערכת מבחנים.
4. הגשת דוח פסיכו דיאגנוסטי אינטגרטיבי.

5. מבחן בית.

■ מרכיבי הציון הסופי:

מטלות וחובות הקורס

■ ביבליוגרפיה:

מבחנים פסיכולוגים

Meersand, P. (2011). Psychological testing and the analytically trained child psychologist. *Psychoanalytic Psychology*, Vol. 28, No. 1, 117–131.

הראיון הקליני

Brems, C. (2002). *The Intake Interview. A comprehensive guide to child psychotherapy*. Allyn & Bacon, Incorporated. 91-137. (פרק 5)

מאיירס, י. וענבר ב. (2011). המשגת מקרה. בתוך: מור, נ., מאיירס, י., מרום, צ. וגלבוע-שכטמן, א. (עורכים). *טיפול קוגניטיבי-התנהגותי בילדים עקרונות טיפוליים*. הוצאת דיונון.

ההערכה

American Psychiatric Association (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders, DSM-5*. Washington DC & London: American Psychiatric Association.

The ICD-10 Classification of Mental and Behavioural Disorders. Clinical descriptions and diagnostic guidelines. Geneva, World Health Organization, 1992.

ICD - 10 הסיווג והאבחון הפסיכיאטרי לפי ארגון הבריאות העולמי, בעריכת ארגון הפסיכיאטריה בישראל משרד הבריאות. הוצאת דיונון, 1996.

אבחנה דינמית

McWilliams, N. (2011). *Psychoanalytic Diagnosis: Understanding Personality Structure in the Clinical Process* (Second Edition). The Guilford Press.

Perry, S., Cooper, A. M., & Michels, R. (2006). *The Psychodynamic Formulation: Its purpose,*

structure and clinical application. [Focus, Vol. 4, No. 2.](#)

תצפית בילדים בראייה התפתחותית והתנהגותית

McGraw-Hill, (2006). *The Developing Child Observation Guidebook*. Glencoe: McGraw-Hill Companies, Inc.

Frick, P. J., Barry, C. T. & Kamphaus, R. W. (2010). Behavioral Observations. (Chapter 8). In: *Clinical Assessment of Child and Adolescent Personality and Behavior*. (Third Edition). Springer.

תצפית בילדים בראייה פסיכודינמית

פיונטלי, א. (1992). הריונות חד-עובריים: תצפית מס' 1 – ג'וליה. בתוך: מעובר לילד. ת"א: מודן (2001).

פיונטלי, א. (1992). אנליזות של ילדים: מקרה מס' 1 – ג'וליה. בתוך: מעובר לילד. ת"א: מודן (2001).

שאלוני דיווח עצמי

Achenbach, T., M. (2006). Application of the Achenbach System of empirically based assessment (ASEBA) to children, adolescents and their parents. In Smith, S., R. & Handler, L. (Eds.). *The clinical assessment of children and adolescents: A practitioner's handbook*. New Jersey, LEA.

Frick, P. J., Barry, C. T. & Kamphaus, R. W. (2010). Self-Report Inventories (Chapter 6). In: *Clinical Assessment of Child and Adolescent Personality and Behavior*. (Third Edition). Springer.

הערכה נזיר-פסיכולוגית

Gabowitz, D., Zucker, M. & Cook, A. (2008). Neuropsychological Assessment in Clinical Evaluation of Children and Adolescents with Complex Trauma. *Journal of Child & Adolescent Trauma*, 1:163–178.

Lezak, M.D., Howieson, D.B., & Loring, D.W. (2012). *Neuropsychological Assessment* (5th Edition). Oxford, New York: Oxford University Press.

BENDER-GESTALT II

Brannigan, G. G., & Decker, S., L. (2003). *Bender Visual-Motor Gestalt Test, Second Edition (Bender-Gestalt II), Examiner's Manual*. **Authors:** Laretta Bender, MD & the American Orthopsychiatric Association, Inc.

Hutt, M. L. (1985). *The Hutt adaptation of the Bender Gestalt Test* (4th ed.). New York: Grune & Stratton.

Koppitz, E. M. (1964). *The Bender Gestalt Test for young children*. New York: Grune & Stratton.

Koppitz, E. M. (1975). *The Bender Gestalt Test for Young Children. Vol. 2: Research and Applications 1963-1973*. New York: Grune & Stratton.

מבחני ציורים

Hammer, E.F. (ed). (1997). *Advances in Projective Drawing Interpretation*. Springfield, IL: Charls C. Thomas.

Koppitz, E. (1984). *Psychological evaluation of human figure drawings by middle school pupils*. Orlando: Grune Stratton.

Leibowitz, M. (1999). *Interpreting Projective Drawings, A Self Psychological Approach*. Taylor & Francis.

Nagileri, J.A. (1988). *Draw a Person: A Quantitative Scoring System*. San Antonio, TX: The psychological Corporation.

משה רז (2012). *הציור כראי הנפש: ניתוח ציורי ילדים ומבוגרים*. הוצאת רסלינג.

עדה אברהם (1989). *הגלוי והנסתר בציורי דמויות אנוש*. הוצאת רשפים.

הערכה קוגניטיבית

INTELLIGENCE TESTS

Bremner, D., McTaggart, B., Saklofske, D. H., & Janzen, T. (2011). WISC-IV GAI and CPI in Psychoeducational Assessment. *Canadian Journal of School Psychology*, 26 (3), 209–219.

Flanagan, D. P., & Kaufman, A. S. (2009). *Essentials of WISC-IV Assessment (2nd ed.)*. NY: John Wiley & Sons.

Sattler, J. M. (2001). *Assessment of children, Cognitive applications*. San Diego, CA: J. M. Sattler.

Sattler, J. M. (2002). *Assessment of Children: Behavioral and Clinical Applications (4th ed.)*. San Diego, CA.

Sattler, J. M., & Dumont, R. (2004). *Assessment of Children: WISC-IV and WPPSI-III Supplement*.

Wechsler, D. (2003). *The WISC-IV technical and interpretive manual*. San Antonio, TX: Psychological Corporation.

הערכת האישיות

CAT The Children Apperception test

TAT The Thematic Apperception Test

Bellak, L., & Abrams, D. M. (1997). *The TAT, CAT and SAT in clinical use* (6th edition). Boston: Allyn & Bacon.

Cramer, P. (2004). *Storytelling, narrative, and the Thematic Apperception Test*. The Guildford press.

THE RORSCHACH TEST

Gacono, C.B., & Meloy, J.R. (1994). *The Rorschach Assessment of Aggressive and Psychopathic Personalities*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Exner, J. E., Jr. (2003). *The Rorschach: A comprehensive system. Vol. 1: Basic foundations* (4th edition). New York: Wiley.

Exner, J. E., Jr. (2001). *A Rorschach workbook for the comprehensive system* (5th edition). Ashville, NC: Rorschach Workshops.

Exner, J. E., Jr. (2000). *A primer for Rorschach interpretation*. Ashville, NC: Rorschach Workshop.

Exner, J. E., & Erdberg, P. (2005). *The Rorschach: A comprehensive system: Vol. 2. Advanced interpretation* (3rd ed.). Hoboken, NJ: Wiley. Ch. 18.

Exner, J. E., Jr., & Weiner, I. B. (1995). *The Rorschach: A comprehensive system. Vol. 3: Assessment of children and adolescents* (2nd edition). New York: Wiley.

Lerner, P.M. (1998). *Psychoanalytic Perspectives on the Rorschach*. Hillsdale, NJ: Analytic Press.

Meloy, R., Acklin, M. W., Gacono, C. B., Murray, J. F., & Peterson, C. A. (Eds.). (1997). *Contemporary Rorschach interpretation*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.

Murray, J. F. (1997). *The Rorschach and diagnosis of neurotic conditions in children and*

adolescents: A case study. In Meloy, R., Acklin, M. W., Gacono, C. B., Murray, J. F., & Peterson, C. A. (Eds.). *Contemporary Rorschach interpretation*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.

Viglione, D. J. (2002) *Rorschach Coding Solutions - A Reference Guide For The Comprehensive System*.

Weiner, I.B. (2003). Interpreting content themes. In: *Principles of Rorschach Interpretation*. (2 פרק 6) edition). Routledge. (

סולמות ניתוח יחסי אובייקט

Kelly, F.D. (1997). *The assessment of object relations phenomena in adolescents. TAT and Rorschach measures*. Lawrence Erlbaum Associates, publishers.

Lerner, P. (1998). Developmental object relations. In *Psychoanalytic perspectives on the Rorschach*. Hillsdale, NJ: Analytic Press.

(פרק 20)

Telgasi, H. (2010). *Essentials of TAT and Other Storytelling Assessments*. (2nd ed.). NY: John Wiley & Sons.

MOA Mutuality of Autonomy

Bombel, G., Mihura, J. L. & Meyer G. J. (2009). An Examination of the Construct Validity of the Rorschach Mutuality of Autonomy (MOA) Scale. *Journal of Personality Assessment*, 91(3), 227–237.

Hibbard, S., Porcerelli, J., Kamoo, R., Schwartz, M. & Abell, S. (2010). Defense and Object Relational Maturity on Thematic Apperception Test Scales Indicate Levels of Personality Organization. *Journal of Personality Assessment*, 92 (3), 241–253.

Urist, J. (1977). The Rorschach test and the assessment of object relations. *Journal of Personality*

Urist, J., & Shill, M. (1982). Validity of the Rorschach mutuality of autonomy scale: A replication using excerpted responses. *Journal of Personality Assessment*, 46, 450-454.

ROD

Borenstien, R. F., & Masling J. M. (2005). [The Rorschach Oral Dependency Scale](#). In R. F. Borenstien, & J. M. Masling (Eds). *Scoring the Rorschach: Seven validated systems*, (pp. 135-157). Mahwah, NJ, US: Lawrence Erlbaum Associates Publishers.

SCORS

Westen, D. (2002). *Social Cognition and Object Relation Scale (SCORS): Manual for Coding TAT Data*. Unpublished manuscript, Atlanta, Emory University.

סולמות ניתוח מנגנוני הגנה

Cramer, P. (2006). *Protecting the Self: Defense Mechanisms in Action*. The Guilford Press.

Cramer, P. (2007). Longitudinal study of defense mechanisms: Late childhood to late adolescence. *Journal of Personality*, 75, 1–23.

Lerner, P. (1998). Rorschach assessment of defense: Recent measures. In *Psychoanalytic perspectives on the Rorschach*. Hillsdale, NJ: Analytic Press.

(פרק 18)

מדד תפקודי אגו

Viglione, D. J., Perry, W., & Meyer, G. (2003). Refinements in the Rorschach Ego Impairment Index: Incorporating the Human Representational Variable. *Journal of Personality Assessment*, 81(1), 149–156

מדד טראומה ומדד תוקפנות

Kamphuis, J. H., Tuin, N., Timmermans, M. & Punamaki, R. L. (2008). Extending the Rorschach Trauma Content Index and Aggression Indexes to Dream Narratives of Children Exposed to Enduring Violence: An Exploratory Study. *Journal of Personality Assessment*, 90(6), 578–584.

הדוח הפסיכולוגי

). The psychological test report. In *Psychoanalytic perspectives on the Rorschach*, P. M. Lerner, (1999 Hillsdale, NJ: Analytic Press.

(פרק 3)

דוגמאות לניתוחי אבחונים

בנדימן, חגית (. 1982) לצאת מן המבוך: דוגמאות של אבחונים פסיכולוגיים. דביר: ירושלים.

משוב

Psychological Assessment Feedback

Pope, K. S. (1992). Responsibilities in providing psychological test feedback to clients. *Psychological Assessment*, Vol 4 (3), 268-271.

Smith, S. R., Wiggins, C. M. & Gorske, T. T. (2007). A Survey of Psychological Assessment

Feedback Practices. *Assessment*, Volume 14, No. 3, 310-319.

Tharinger, D. J., Finn, S. E., Wilkinson, A., DeHay, T., Parton, V. T., Bailey, K. E. & Tran, A. (2008). Providing Psychological Assessment Feedback to Children through Individualized Fables. *Professional Psychology: Research and Practice*. Vol. 39, No. 6, 610–618.

Tharinger, D. J., Finn, S. E., Hersh, B., Wilkinson, A., Christopher, G. B. & Tran, A. (2008). Assessment Feedback with Parents and Preadolescent Children: A Collaborative Approach. *Professional Psychology: Research and Practice*. Vol. 39, No. 6, 600–609.

המלצות לקריאה נוספת

כללי

יצחקי, ל., שחר, ג. (2008). בטרייה אינטגרטיבית לאבחון קליני: המשגה והצעה לקובעי מדיניות. פסיכו אקטואליה, 8-13.

Appelaum, S.A., (1990). The relationship between Assessment and psychotherapy. *Journal of Personality Assessment*, 54(3&4), 791-801.

Bornstein, R. F. (2002). A process dissociation approach to objective-projective test score interrelationships. *Journal of Personality Assessment*, 78, 47-68.

Groth-Marnat, G (2009). *Handbook of psychological assessment* (5th ed.). Hoboken, N.J.: John Wiley & Sons, Inc.

Schachter, J. (1997). Transference N countertransference dynamics in the assessment process. *Psychoanalytic Psychotherapy*, 11, 59-71.

Silverstein, M. L. (1999). *Self Psychology and Diagnostic Assessment*. Mahwah, NJ: Lawrence

Erlbaum Association.

Silverstein, M. L. (2006). *Disorders of the Self: A Personality-Guided Approach*. American Psychological Association.

Sugerman, A; Kanner, K. (2000). The contribution of psychoanalytic theory to psychological testing. *Psychoanalytic Psychology*,17, 3-23.

Rapaport, D., Gill, M., & Schaffer, R. (1968). *Diagnostic Psychological Testing*. NY: International Universities Press.

אבחנה

PDM Task Force. (2006). *Psychodynamic Diagnostic Manual*. Silver Spring, MD: Alliance of Psychoanalytic Organizations.

שאלוני דיווח עצמי

Archer, R., P., Krishnamurthy, R., & Strendy, R., V. (2006). The Minnesota Multiphasic Personality Inventory- Adolescent (MMPI-A). in Smith, S., R. & Handler, L(Eds.). *The clinical assessment of children and adolescents: A practitioner's handbook*. New Jersey, LEA.

Williams, S. T. (2008). *Mental Health Screening and Assessment Tools for Children, Literature Review*. California department of social services.

Sosna, T. & Mastergeorge, A. (2005). *The Infant, Preschool, Family, Mental Health Initiative Compendium of Screening Tools for Early Childhood Social-Emotional development*. California Institute for Mental Health.

ציורים

Francesca Piperno, F., Di Biasi, S. & Levi, G. (2007). Evaluation of family drawings of physically and

sexually abused children. *Eur. Child Adolesc. Psychiatry*, 16:389–397.

Maloney, M. P., & Glasser, A. (1982). An evaluation of the clinical utility of the Draw-A-Person Test. *Journal of Clinical Psychology*, 38, 183-190.

Mitchell, J., Trent, R., & McArthur, R. (1993). *Human Figure drawing test : An Illustrated Handbook for Clinical Interpretation and Standardized Assessment of Cognitive Impairment*. Los Angeles, CA: Western psychobiological Services.

WISC-IV

Silverman, L. K., Gilman, B. J., & Falk, R. F. (2004). *Who are the gifted using the new WISC-IV?* Paper presented at the 51 st annual convention of the National Association for Gifted Children, Salt Lake City, UT

TAT

Cramer, P. (2004). The interpreter's perspective: the TAT and psychopathology. *Storytelling, narrative and the TAT* (pp. 153-176). New York: Guilford.

רורשך

מומלץ לקרוא את 3 הפרקים הבאים על ארגון נירוטי, גבולי ופסיכוטי, מתאים למתבגרים ומבוגרים:

Acklin, M.W. (1997). Psychodiagnosis of personality structure: Neurotic personality organization. In Meloy, R., Acklin, M. W., Gacono, C. B., Murray, J. F., & Peterson, C. A. (Eds.). *Contemporary Rorschach interpretation*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.

Acklin, M. W. (1997). Psychodiagnosis of personality structure: Borderline personality organization. In Meloy, R., Acklin, M. W., Gacono, C. B., Murray, J. F., & Peterson, C. A.

(Eds.). *Contemporary Rorschach interpretation*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.

Acklin, M. W. (1997). Psychodiagnosis of personality structure: Psychotic personality organization. In Meloy, R., Acklin, M. W., Gacono, C. B., Murray, J. F., & Peterson, C. A. (Eds.). *Contemporary Rorschach interpretation*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.

Bram A. D. (2010). The Relevance of the Rorschach and Patient-Examiner Relationship in Treatment Planning and Outcome Assessment. *Journal of Personality Assessment*.

Huprich, S.K. (2006). *Rorschach Assessment of the Personality Disorders*. Psychology Press.

הפריט הבא מתאים לילדים צעירים:

Leichtman, M. B. (1996). *The Rorschach: A Developmental Perspective*. Hillsdale, The Analytic Press.

הפריט הבא רלבנטי למתבגרים מגיל 16 ומעלה:

Lerner, H. D., & Lerner, P.M., (1982). *A comparative study of defensive structure in neurotic, borderline and schizophrenic patients*.

Meloy, J.R., & Gacono, C.B. (2000). Assessing Psychopathy: Psychological Testing and Report Writing, In C.B. Gacono (ed). *The Clinical and Forensic Assessment of Psychopathy: A Practitioner's Guide*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

הפריט הבא מתייחס ל- 12 כתבי עת. מומלץ לעיין בהם. שימו לב שהם מחולקים לפי נושאים.

Rorschachiana. Yearbook of the International Rorschach Society.

Viglione, D. J. (1990). Severe disturbance or Trauma-Induced adaptive reaction: A Rorschach child case study. *Journal of Personality Assessment*, 55 (1&2), 280-295.

Weiner, I.B. (2003). *Principles of Rorschach Interpretation*. Mahway, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Weiner, I. B. (2004). Rorschach assessment: Current status. In M. J. Hilsenroth & D. L. Segal (Eds.), *Personality Assessment* (pp. 343-435). Vol. 2 in M. Hersen (Editor-in-Chief), *Comprehensive handbook of psychological assessment*. Hoboken, NJ: Wiley.

סולמות לניתוח יחסי אובייקט ומנגנוני הגנה

Blatt, S.J., Brooks Brenner, C., Schimek, J., & Glick, M. (1985). Normal development and psychological impairment of the concept of the object in the Rorschach. *Journal of Abnormal Psychology*, 4, 364-373.

Kwawer, J.S., (1980). Primitive modes of relating categories, in Kwawer, J.S., Lerner, H.D., Lerner, P.M., & Sugarman, A. (eds.). *Borderline Phenomena and The Rorschach Test*. New York: International Universities Press.

Lerner, P. (2005). Defense and its assessment: the Lerner defense scale. In R.F. Bornstein, & J.M. Masling (Eds.), *Scoring the Rorschach: seven validated systems* (pp. 237-269). Mahwah, N.J.: L. Erlbaum.

Lerner, P. (1990). Rorschach assessment of primitive defenses: a review. *Journal of Personality Assessment*, 54(1&2), 30-46.

Lerner, P., & Lerner, H. (1980). Rorschach assessment of primitive defenses in borderline personality structure. In J.S. Kwawer, H.D. Lerner, P.M. Lerner, & A. Sugarman (Eds.), *Borderline phenomena and the Rorschach test* (pp. 257-274). New-York: International Universities Press.

Lerner, H., Sugarman, A., & Gaughran, J. (1981). Borderline and schizophrenic patients: A comparative study of defensive structure. *Journal of Nervous and Mental Disease*, 169, 705-711.

שם הקורס באנגלית:

Integrative Psychodiagnostics

* תוצרי הלמידה (learning outcomes) הן הצהרות המציינות במפורש מה הלומדים צפויים להשיג בסוף תקופת הלימוד בקורס. תוצרי הלמידה מוגדרים במונחים של הישגי ידע, הבנה, כישורים, יכולות ו/או עמדות שהלומד מצופה להדגים כתוצאה מהתנסותו הלימודית האקדמית בקורס. לפרטים נוספים [לחץ כאן](#).

** המדריך: איך תימנע מעבירות אתיות בהגשת עבודות. לקריאה [לחץ כאן](#).